

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО ГЕОФИЗИКА, ГЕОДЕЗИЯ И ГЕОГРАФИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд на тема: „Картографско оформление на тематични физикогеографски карти“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 4. 4. „Науки за Земята“ и научна специалност “Физическа география и ландшафтознание”, департамент „География “ в НИГГГ към БАН

Член на Научното жури: проф. гдн Георги Алексиев

Настоящото становище е изготвено в качеството ми на член на научното жури, назначено със Заповед № 01-175/04.08.2015 г. на Директора на НИГГГ. Изготвено е съгласно ЗРАСРБ, Правилника на МОН за неговото приложение и с Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в НИГГГ към БАН.

Авторът на дисертационния труд, Юлия Крумова, е извършила научните изследвания като докторант на самостоятелна подготовка по докторантска програма към секция ”Картография и ГИС” в департамент ”География” към НИГГГ през периода 2010-2015г., с научен консултант проф. дгн Румяна Вацева. В края на 2013 г. е отчислена с право на защита. Участва в разработването на научни и практико-приложни проекти, договорни с МОН и външни ведомства.

Дисертационният труд е с обем от 207 стр. текст. Съдържанието на дисертационния труд е организирано в: увод; основен текст, структуриран в четири глави: актуалност и същност на картографското оформление, теоретични и методологични основи на картографското оформление, комуникационни свойства и специфики на картографския език, приложение на картографското оформление при тематичното дребномащабно картографиране и заключение. Към основния текст са приложени аналитични и синтезни картни приложения и фигури. Посочена е литературна справка от 140 използвани литературни източници на кирилица, латиница и електронни сайтове, които считам за достатъчни за подобна разработка. Прави впечатление доброто познаване на български и чуждестранни научни изследвания в областта на картографското оформление и графичен дизайн на тематични научни, научно-популярни и научно-справочни карти в областта на физическата география. Структурирането на дисертацията отговаря на

поставената цел и задачи.

Тематиката на дисертационния труд може да се определи като актуална, поради обстоятелството, че в научните изследвания сравнително слабо се третира мястото на ГИС-платформите в светлината на взаимодействието между картограф – компютърни технологии – потребител, с оглед разкриване на най-важните комуникационни свойства на редица тематични карти. Като цяло основната идея на докторанта е да предложи концепция за разработване на адекватно графично оформление при съставяне на конкретен картографски продукт – дребномащабни тематични природни карти, предназначени за научно-популярни и научно-справочни издания.

Гл. асистент Юлия Крумова е дефинирал обекта и предмета на дисертационния труд. Идеята темата да бъде фокусирана преди всичко върху мястото и ролята на картографското оформление прави формулираната от докторанта цел не добре научно-обоснована. Предметът и целта в увода не предлагат логичен и последователен причинно-следствен или системен подход на мащабиране и генерализация на информацията за картосъставяне на тематични физикогеографски карти. Изведените изследователски задачи произтичат от основната цел, но те се отнасят до популяризиране на научни и научно-справочни тематични карти без да бъдат обвързани с конкретно зададено приложение – напр. с програмите за образование или обучение. Използваните методи на изследване са подчинени единствено на качествения подход – графичния дизайн и художествено оформяне на географските обекти и на анализ на литературни източници. Това е видно от направените научни изследвания и на тази основа – формулираните констатации и изводи на докторанта.

Постигнатите научни, научно-популярни и научно-справочни резултати от автора могат да се класифицират като ”събиране, анализ и популяризиране на потвърдителни факти”. Разработката има комплексен характер, който е проявен на всички нейни етапи: прилагане на картографски методи за оформление на специфични карти за различни науки или картографско оформление на комплексни аналитични и синтезни физикогеографски карти. Добра оценка заслужават техническото оформление на дисертацията, нейния език и стил, качеството на илюстративните карти. В композиционно отношение всички части на дисертацията са самостоятелни и завършени, което дава възможност да се проследи цялостната проблематика.

Поставянето и намирането на конкретни отговори в дисертационния труд на въпросите, свързани с графичния дизайн и оформление на тематични

физикогеографски карти ми дава основание постигнатите резултати в дисертационния труд да бъдат оценени като положителни в сферата на картографското оформление на тематични карти. Считам, че едно от основните достойнства на дисертационния труд е, че постигнатите резултати могат да бъдат от полза както за частните, така и за публичните субекти.

Докторантът Юлия Крумова е представил 4 публикации, свързани с тематиката на дисертационния труд. Три от посочените статии са самостоятелни и на български език, а една от тях е колективна и е на английски език. Те са публикувани в авторитетни национални специализирани издания. Конкретният принос на докторанта в колективния труд е свързан с картографското оформление на Атлас за потенциалния риск от цунами в българския сегмент от Черноморското крайбрежие.

Авторефератът е направен съобразно изискванията, като отразява основните постановки и приноси на дисертационния труд.

Заключение

Разработеният дисертационен труд от Юлия Крумова отговаря по структура, съдържание и обем на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, регламентирани в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение. С убеденост давам положителна оценка за дисертационния труд, автореферата и представените публикации на докторанта.

Считам, че постигнатите резултати при картографското оформление на тематични аналитични и синтезни физикогеографски карти има характер на научен принос, особено за ефективното предаване на научното познание в практиката – образование, обучение и др.

Препоръчвам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на ЮЛИЯ ГЕОРГИЕВА КРУМОВА – докторант на самостоятелна подготовка в секция „Картография и ГИС“ към Департамент „География“ на Националния институт по геофизика, геодезия и география към БАН.

16.11. 2015 г.
гр. София

Изготвил становището:

(проф. дгн Георги Алексиев)